A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2025. március 13.*

„Előzetes döntéshozatal – A természetes személyek védelme a személyes adatok kezelése vonatkozásában – (EU) 2016/679 rendelet – Az 5. cikk (1) bekezdésének d) pontja – A pontosság elve – 16. cikk – Helyesbítéshez való jog – 23. cikk – Korlátozások – A nemi identitásra vonatkozó adatok – A hatósági nyilvántartásba történő bejegyzésüktől kezdve pontatlan adatok – Bizonyítékok – Nemváltó műtét elvégzésének bizonyítását megkövetelő közigazgatási gyakorlat

A C-247/23. sz. [Deldits][i] ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Fővárosi Törvényszék (Magyarország) a Bírósághoz 2023. április 18-án érkezett, 2023. március 29-i határozatával terjesztett elő a

VP

és

az **Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: K. Lenaerts, a Bíróság elnöke, az első tanács elnökeként eljárva, T. von Danwitz, a Bíróság elnökhelyettese (előadó), M. L. Arastey Sahún, az ötödik tanács elnöke, A. Kumin és I. Ziemele bírák,

főtanácsnok: A. M. Collins,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2024. június 3-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– VP képviseletében: Győző G. ügyvéd, Polgári E., és Sepsi T. L. ügyvéd,

* Az eljárás nyelve: magyar.

[i] A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

– a magyar kormány képviseletében Fehér M. Z. és Kissné Berta R., meghatalmazotti minőségben,

– az észt kormány képviseletében, N. Grünberg, meghatalmazotti minőségben,

– a spanyol kormány képviseletében S. Núñez Silva és A. Pérez-Zurita Gutiérrez, meghatalmazotti minőségben,

– a francia kormány képviseletében R. Bénard, B. Dourthe és B. Fodda, meghatalmazotti minőségben,

– a holland kormány képviseletében M. K. Bulterman, A. Hanje és J. M. Hoogveld, meghatalmazotti minőségben,

– a portugál kormány képviseletében P. Barros da Costa, A. Pimenta, J. Ramos és Â. Seiça Neves, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében A. Bouchagiar, H. Kranenborg és Teleki Zs., meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2024. szeptember 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) (HL 2016. L 119., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 314., 72. o.; HL 2018. L 127., 2. o.; HL 2021. L 74., 35. o.; a továbbiakban: GDPR) 16. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a VP természetes személy és az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (Magyarország) (a továbbiakban: menekültügyi hatóság) között az e hatóság által vezetett hatósági nyilvántartásban szereplő, VP nemi identitására vonatkozó adatok helyesbítése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A GDPR (1), (10), (59) és (73) preambulumbekezdése az alábbiakat mondja ki:

„(1) A természetes személyek személyes adataik kezelésével összefüggő védelme alapvető jog. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (Charta) 8. cikkének (1) bekezdése és az [EUMSZ] 16. [cikk] (1) bekezdése rögzíti, hogy mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez.

[…]

(10) A természetes személyek következetes és magas szintű védelmének biztosítása és a személyes adatok [Európai] Unión belüli áramlása előtti akadályok elhárítása érdekében a természetes személyeknek az ilyen adatok kezelésével összefüggésben fennálló jogait és szabadságait minden tagállamban azonos szintű védelemben kell részesíteni. A természetes személyeknek a személyes adataik kezeléséhez kapcsolódó alapvető jogai és szabadságai védelmére vonatkozó szabályok következetes és egységes alkalmazását az Unió egész területén biztosítani kell. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy az e rendeletben foglalt szabályok alkalmazását pontosító nemzeti rendelkezéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be, ha a személyes adatok kezelésére jogi kötelezettség teljesítéséhez, illetve közérdekből vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlása keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges. […]

[…]

(59) Az érintettek e rendeletben biztosított jogainak gyakorlását megkönnyítő intézkedéseket kell biztosítani, ideértve olyan mechanizmusok biztosítását, amely által többek között az érintettnek lehetősége van díjmentesen kérelmezni, illetve adott esetben megkapni különösen a személyes adatokhoz való hozzáférést, azok helyesbítését és törlését, valamint gyakorolja a tiltakozáshoz való jogát. […]

[…]

(73) Az uniós és a tagállami jog olyan mértékig korlátozhat bizonyos elveket, a [személyes adatokra vonatkozó] helyesbítési és törlési jogot, […] amilyen mértékig ez egy demokratikus társadalomban szükségesnek és arányosnak tekinthető a közbiztonság védelme érdekében – beleértve […] a bűncselekményeknek […] a megelőzését, kivizsgálását és a megfelelő büntető- vagy fegyelmi eljárás lefolytatását, illetve a büntetőjogi szankciók végrehajtását és ezen belül többek között a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelmet és e veszélyek megelőzését is –, továbbá valamely egyéb uniós vagy tagállami közérdek jelentős céljai, így különösen […] általános közérdeket szolgáló nyilvántartások vezetése, […] illetve az érintett vagy mások jogainak és szabadságainak a védelme érdekében, ideértve a szociális védelmet, a népegészségügyet és a humanitárius okokat is. E korlátozásoknak tiszteletben kell tartaniuk a Charta, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló[, 1950. november 4-én Rómában aláírt] európai egyezmény rendelkezéseit.”

4 A GDPR „Tárgy” című 1. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ez a rendelet a természetes személyek alapvető jogait és szabadságait és különösen a személyes adatok védelméhez való jogukat védi.”

5 A GDPR „Tárgyi hatály” című 2. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„E rendeletet kell alkalmazni a személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon történő kezelésére, valamint azoknak a személyes adatoknak a nem automatizált módon történő kezelésére, amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni.”

6 A „Fogalommeghatározások” című 4. cikk szerint:

„E rendelet alkalmazásában:

1. »személyes adat«: azonosított vagy azonosítható természetes személyre (»érintett«) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható;

2. „adatkezelés” a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés;

[…]”

7 A GDPR-nak „A személyes adatok kezelésére vonatkozó elvek” című 5. cikke az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„A személyes adatok:

[…]

d) pontosnak és szükség esetén naprakésznek kell lenniük; minden észszerű intézkedést meg kell tenni annak érdekében, hogy az adatkezelés céljai szempontjából pontatlan személyes adatokat haladéktalanul töröljék vagy helyesbítsék (»pontosság«);

[…]”

8 A GDPR-nak „Az adatkezelés jogszerűsége” című 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:

[…]

c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;

[…]

e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;

[…]

(2) Az e rendeletben foglalt, adatkezelésre vonatkozó szabályok alkalmazásának kiigazítása érdekében, a tagállamok az (1) bekezdés c) és e) pontjának való megfelelés céljából fenntarthatnak vagy bevezethetnek konkrétabb rendelkezéseket, amelyekben pontosabban

meghatározzák az adatkezelésre vonatkozó konkrét követelményeket, és amelyekben további intézkedéseket tesznek az adatkezelés jogszerűségének és tisztességességének biztosítására, ideértve a IX. fejezetben meghatározott egyéb konkrét adatkezelési helyzeteket is.

(3) Az (1) bekezdés c) és e) pontja szerinti adatkezelés jogalapját a következőknek kell megállapítania:

a) az uniós jog, vagy

b) azon tagállami jog, amelynek hatálya alá az adatkezelő tartozik.

Az adatkezelés célját e jogalapra hivatkozással kell meghatározni, illetve az (1) bekezdés e) pontjában említett adatkezelés tekintetében annak szükségesnek kell lennie valamely közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához. Ez a jogalap tartalmazhat az e rendeletben foglalt szabályok alkalmazását kiigazító rendelkezéseket, ideértve az adatkezelő általi adatkezelés jogszerűségére irányadó általános feltételeket, az adatkezelés tárgyát képező adatok típusát, az érintetteket, azokat a jogalanyokat, amelyekkel a személyes adatok közölhetők, illetve az ilyen adatközlés céljait, az adatkezelés céljára vonatkozó korlátozásokat, az adattárolás időtartamát és az adatkezelési műveleteket, valamint egyéb adatkezelési eljárásokat, így a törvényes és tisztességes adatkezelés biztosításához szükséges intézkedéseket is, ideértve a IX. fejezetben meghatározott egyéb konkrét adatkezelési helyzetekre vonatkozóan. Az uniós vagy tagállami jognak közérdekű célt kell szolgálnia, és arányosnak kell lennie az elérni kívánt jogszerű céllal.

[…]”

9 A GDPR-nak „A helyesbítéshez való jog” című 16. cikke a következőket írja elő:

„Az érintett jogosult arra, hogy kérésére az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül helyesbítse a rá vonatkozó pontatlan személyes adatokat. Figyelembe véve az adatkezelés célját, az érintett jogosult arra, hogy kérje a hiányos személyes adatok – egyebek mellett kiegészítő nyilatkozat útján történő – kiegészítését.”

10 A GDPR „Korlátozások” című 23. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az adatkezelőre vagy adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog jogalkotási intézkedésekkel korlátozhatja a 12–22. cikkben és a 34. cikkben foglalt, valamint a 12–22. cikkben meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel összhangban lévő rendelkezései tekintetében az 5. cikkben foglalt jogok és kötelezettségek hatályát, ha a korlátozás tiszteletben tartja az alapvető jogok és szabadságok lényeges tartalmát, valamint az alábbiak védelméhez szükséges és arányos intézkedés egy demokratikus társadalomban:

a) nemzetbiztonság;

b) honvédelem;

c) közbiztonság;

d) bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése vagy a vádeljárás lefolytatása, illetve büntetőjogi szankciók végrehajtása, beleértve a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelmet és e veszélyek megelőzését;

e) az Unió vagy valamely tagállam egyéb fontos, általános közérdekű célkitűzései, különösen az Unió vagy valamely tagállam fontos gazdasági vagy pénzügyi érdeke, beleértve a monetáris, a költségvetési és az adózási kérdéseket, a népegészségügyet és a szociális biztonságot;

[…]

h) az a)–e) és a g) pontban említett esetekben – akár alkalmanként – a közhatalmi feladatok ellátásához kapcsolódó ellenőrzési, vizsgálati vagy szabályozási tevékenység;

[…]”

A magyar jog

11 A 2007. június 29-én kihirdetett, a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a *Magyar Közlöny* 2007. évi 83. száma; a továbbiakban: Met.) 81. §-a a következőképpen rendelkezik:

„A menekültügyi hatóság a menekült, az oltalmazott, a befogadott, a menedékes, valamint az elismerését kérő és a dublini eljárás hatálya alatt álló (a továbbiakban együtt: e törvény hatálya alá tartozó személy) személyes adatait, a tartózkodásukkal és az őket megillető ellátással és támogatással összefüggő adatokat, továbbá az azokban bekövetkezett változásokat

a) a menekült, az oltalmazott, a menedékes, illetve a befogadott jogállás fennállásának megállapítása és az ahhoz fűződő jogosultságok biztosítása,

b) az e törvényben és jogszabályban meghatározott ellátásra és támogatásra való jogosultság megállapítása,

c) személyazonosítás,

d) a párhuzamos eljárások megakadályozása, valamint

e) a kérelem többszöri benyújtásának megállapítása céljából a menekültügyi nyilvántartásban kezeli.”

12 A Met. 82. §-a a következőket írja elő:

„E fejezet alkalmazásában természetes személyazonosító adatok az e törvény hatálya alá tartozó személy következő adatai:

[…]

f) neme […]”

13 E törvény 83. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A menekültügyi nyilvántartás az e törvény hatálya alá tartozó személy következő adatait tartalmazza:

a) természetes személyazonosító adatait;

[…]”

14 Az említett törvény 83/A. cikkének (5) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A menekültügyi hatóság hivatalból köteles a jogszabálysértő bejegyzést törölni, a hibás bejegyzést javítani vagy az elmulasztott bejegyzést pótolni az általa vezetett hatósági nyilvántartásban.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15 VP iráni állampolgár, akit 2014-ben Magyarországon menekültként ismertek el. Az e jogállás iránti kérelmének alátámasztása érdekében VP transzidentitására hivatkozott, továbbá pszichiátriai és nőgyógyászati szakorvosi igazolásokat nyújtott be. Ezen igazolások szerint, noha VP nőként született, férfi nemi identitással rendelkezik. VP menekült jogállásának ezen az alapon történő elismerését követően azonban VP nemeként nő került bejegyzésre a menekültügyi nyilvántartásba, amelyet a Met. rendelkezéseinek megfelelően a menekültügyi hatóság vezet, és amely tartalmazza az e jogállással rendelkező természetes személyek személyazonosító adatait, a nemüket is beleértve.

16 VP 2022-ben a GDPR 16. cikkére hivatkozással arra irányuló kérelmet terjesztett elő a menekültügyi hatóságnál, hogy a menekültügyi nyilvántartásban a nemére vonatkozó bejegyzést férfira javítsák, és utónevét változtassák meg. VP e kérelemhez csatolta a fent említett orvosi igazolásokat. Az említett hatóság 2022. október 11-i határozatával e kérelmet elutasította azzal az indokolással, hogy VP nem igazolta nemváltoztató műtét elvégzését, és hogy a benyújtott igazolások csak a transzidentitását támasztják alá.

17 VP e határozat megsemmisítése iránt keresetet indított a kérdést előterjesztő bíróság, a Fővárosi Törvényszék (Magyarország) előtt. Keresetének alátámasztása érdekében VP arra hivatkozik, hogy a transzidentitás fogalmilag a nem megváltozását jelenti, és hogy a csatolt egészségügyi dokumentáció alátámasztja a nemváltását. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a nemi identitás megváltozásának elismeréséhez nem követelhető meg, hogy nemváltó műtét elvégzésére kerüljön sor. Az ilyen követelmény többek között a Charta 3. és 7. cikkével is ellentétes lenne. VP egyébiránt azt állítja, hogy több tagállam, köztük a Belga Királyság, a Dán Királyság, Írország, a Görög Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Portugál Köztársaság és a Svéd Királyság, az érintettek nyilatkozatai alapján elismeri a nemi identitás megváltozását. VP kifejti, hogy a keresetének alátámasztására benyújtott orvosi igazolások szerint maszkulin a megjelenése, és diagnózisként kifejezetten említik az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által létrehozott, a betegségek nemzetközi osztályozási rendszerének F64.0 kódját, amely a transzszexualizmusra vonatkozik.

18 A menekültügyi hatóság a kereset elutasítását kéri.

19 A kérdést előterjesztő bíróság szerint, bár a Met. tartalmaz a hibás bejegyzések kijavítására vonatkozó általános rendelkezést, e törvény nem írja elő a nemi identitás megváltozásának, illetve ezzel kapcsolatban az utónév megváltozásának elismerésére vonatkozó eljárást, sem ezen elismerés feltételeit. E tekintetben az Alkotmánybíróság (Magyarország) 2018. június 27-i 6/2018. sz. határozatában megállapította, hogy alaptörvény-ellenesség áll fenn annak következtében, hogy a magyar jogalkotó nem fogadott el olyan eljárást, amely lehetővé teszi a jogszerűen letelepedett nem magyar állampolgárok számára, hogy nemüket és nevüket megváltoztassák, miközben e lehetőséget a magyar állampolgárok számára biztosítja. Ezenkívül az Emberi Jogok Európai Bírósága a 2020. július 16-i Rana kontra Magyarország ítéletében (CE:ECHR:2020:0716JUD004088817) kimondta, hogy Magyarország megsértette az EJEE-t azáltal, hogy nem biztosította a menekültek számára annak lehetőségét, hogy a nemváltoztatás jogi elismerését lehetővé tévő eljárást indítsanak. Ez a joghézag a fenti ítéletek ellenére továbbra is fennáll.

20 Az említett helyzetet súlyosbítja az a körülmény, hogy 2020 óta a magyar állampolgárok esetében megszűnt a nemi identitás megváltozása jogi elismerésének lehetősége. VP éppen a nemzeti jog szerinti elismerés lehetőségének ezen hiánya miatt nyújtotta be keresetét a GDPR 16. cikke alapján. Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy e cikk arra kötelezi-e a menekültügyi hatóságot, hogy helyesbítse a nemre vonatkozó adatokat a menekültügyi nyilvántartásban, és ha igen, az érintettnek milyen bizonyítékokat kell szolgáltatnia kérelmének alátámasztására.

21 E körülmények között határozott úgy a Fővárosi Törvényszék, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A GDPR 16. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a tagállami jog szerint nyilvántartásokat kezelő hatóság az érintetti joggyakorlásra tekintettel köteles helyesbíteni a hatóság által nyilvántartott, az érintett személy nemére vonatkozó személyes adatot, amennyiben az a nyilvántartásban történt rögzítés óta megváltozott, ezáltal nem felel meg a GDPR 5. cikke (1) bekezdésének d) pontjában lefektetett pontosság elvének?

2) Az 1. kérdésre adott igen válasz esetén úgy kell-e értelmezni a GDPR 16. cikkét, hogy a nemére vonatkozó adat helyesbítését kérelmező személytől elvárja, hogy helyesbítés iránti igényét bizonyítékokkal támassza alá?

3) A 2. kérdésre adott igen válasz esetén úgy kell-e értelmezni a GDPR 16. cikkét, hogy a kérelmezőnek igazolnia kell, hogy átesett nemátalakító műtéten?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

22 Első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a GDPR 16. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az arra kötelezi a hatósági nyilvántartást kezelő nemzeti hatóságot, hogy helyesbítse a természetes személy nemi identitására vonatkozó személyes adatokat, amennyiben ezen adatok e rendelet 5. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében pontatlanok.

23 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a GDPR 16. cikke értelmében az érintett jogosult arra, hogy kérésére az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül helyesbítse a rá vonatkozó pontatlan személyes adatokat. Figyelembe véve az adatkezelés célját, az érintett jogosult arra, hogy kérje a hiányos személyes adatok – egyebek mellett kiegészítő nyilatkozat útján történő – kiegészítését.

24 E rendelkezés konkretizálja a Charta 8. cikke (2) bekezdésének második mondatában biztosított alapvető jogot, amely szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy a róla gyűjtött adatokat megismerje, és joga van azokat kijavíttatni.

25 Ezenkívül a GDPR 16. cikkét egyrészt a GDPR 5. cikke (1) bekezdésének d) pontjával összefüggésben kell értelmezni, amely rendelkezés kimondja a pontosság elvét, mely szerint a kezelt adatoknak pontosnak és szükség esetén naprakésznek kell lenniük; minden észszerű intézkedést meg kell tenni annak érdekében, hogy az adatkezelés céljai szempontjából pontatlan személyes adatokat haladéktalanul töröljék vagy helyesbítsék. Másrészt e rendelkezést a GDPR (59) preambulumbekezdésével összefüggésben is értelmezni kell, amelyből kitűnik, hogy az érintettek e rendeletben biztosított jogainak gyakorlását megkönnyítő intézkedéseket kell biztosítani, ideértve olyan mechanizmusok biztosítását, amely által többek között az érintettnek lehetősége van díjmentesen kérelmezni, illetve adott esetben elérni különösen a személyes adatok helyesbítését.

26 E tekintetben pontosítani kell, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a személyes adatok pontos és teljes jellegét azon célra tekintettel kell értékelni, amelyből ezen adatokat gyűjtötték (lásd analógia útján: 2017. december 20-i Nowak ítélet, C-434/16, EU:C:2017:994, 53. pont).

27 Végül a GDPR 16. cikkének értelmezése céljából szintén emlékeztetni kell arra, hogy az e rendelet által követett, az 1. cikkéből, valamint az (1) és a (10) preambulumbekezdéséből következő célkitűzés többek között az, hogy biztosítsa a természetes személyek alapvető jogainak és szabadságainak, különösen a magánélet tiszteletben tartásához való jognak a magas szintű védelmét a személyes adatok kezelése tekintetében, amely jogot a Charta 8. cikkének (1) bekezdése és az EUMSZ 16. cikk (1) bekezdése rögzít (2025. január 9-i Mousse ítélet, C-394/23, EU:C:2025:2, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 E célkitűzésnek megfelelően a személyes adatok bármely kezelésének meg kell felelnie többek között az e rendelet 5. cikkében foglalt, az ilyen adatok kezelésére vonatkozó elveknek, ideértve a jelen ítélet 25. pontjában felidézett pontosság elvét is, és meg kell felelnie a jogszerűségre vonatkozóan az említett rendelet 6. cikkében felsorolt feltételeknek is (lásd ebben az értelemben: 2025. január 9-i Mousse ítélet, C-394/23, EU:C:2025:2, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

29 E körülmények között a kezelt adatok naprakészségének biztosítása az érintett számára ezen adatok kezelése tekintetében biztosított védelem lényeges aspektusát képezi.

30 A jelen ügyben nem vitatott egyrészt az, hogy a VP nemi identitására vonatkozó információ „személyes adatnak” minősíthető, mivel a GDPR 4. cikkének 1. pontja értelmében azonosított vagy azonosítható természetes személyre vonatkozik, másrészt pedig az, hogy ez az adat az említett rendelet 4. cikkének 2. pontja értelmében vett „adatkezelés” tárgyát képezte, mivel azt a menekültügyi hatóság gyűjtötte és hatósági nyilvántartásban, nevezetesen a menekültügyi nyilvántartásban rögzítette. Következésképpen az ilyen adatkezelés, amely olyan adatokra vonatkozik, amelyek valamely nyilvántartási rendszer részét képezik, vagy amelyeket egy

nyilvántartási rendszer részévé kívánnak tenni, a GDPR 2. cikkének (1) bekezdése értelmében e rendelet tárgyi hatálya alá tartozik (lásd analógia útján: 2025. január 9-i Mousse ítélet, C-394/23, EU:C:2025:2, EU:C:2017:2, 30. pont).

31 Bár úgy tűnik, hogy az érintett adatkezelésnek a GDPR 6. cikke értelmében vett jogszerűségére vonatkozó feltételek tiszteletben tartását az alapeljárás keretében nem kérdőjelezték meg, az említett rendelet 16. cikke alapján a nemi identitására vonatkozó személyes adat helyesbítését kérő VP vitatja az e rendelet 5. cikke (1) bekezdésének d) pontjában kimondott pontosság elvének a menekültügyi hatóság általi tiszteletben tartását.

32 A jelen ítélet 26. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra figyelemmel a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az adatgyűjtés céljára tekintettel megvizsgálja az alapügyben szóban forgó adat pontosságát, és különösen a Met. 81. §-ának c) pontja alapján értékelje, hogy ezen adat gyűjtése az érintett azonosítására irányul-e. Ha ez az eset áll fenn, úgy tűnik, hogy az említett adat az e személy által megélt nemi identitásra vonatkozik, nem pedig arra, amelyet a születéskor neki tulajdonítottak. Ebben az összefüggésben, ellentétben azzal, amit a magyar kormány állít, az adatkezelő – a jelen esetben a menekültügyi hatóság – az említett személynek a menekültügyi nyilvántartásba való bejegyzésekor fennálló nemi identitását köteles figyelembe venni, nem pedig azt a nemi identitást, amelyet a születéskor neki tulajdonítottak.

33 Következésképpen, amint arra a főtanácsnok az indítványának 31. és 40. pontjában lényegében rámutatott, és tekintettel a Bíróság rendelkezésére álló iratokra, amelyek szerint a menekült jogállás elismerésére irányuló eljárás keretében Magyarország elismerte, hogy VP transznemű személy, a nemi identitására vonatkozó, a menekültügyi nyilvántartásban szereplő személyes adat a nyilvántartásba való bejegyzésétől kezdve pontatlannak tűnik.

34 E tekintetben a magyar kormány állításával ellentétben valamely tagállam nem hivatkozhat a GDPR 6. cikkének (2) és (3) bekezdése alapján elfogadott különös nemzeti jogi rendelkezésekre a Charta 8. cikkének (2) bekezdésében biztosított és a GDPR 16. cikkében konkretizált helyesbítéshez való jog érvényesítésének megakadályozása érdekében.

35 Egyrészt ugyanis e rendelet (10) preambulumbekezdésének harmadik mondatából kitűnik, hogy e különös rendelkezések célja kizárólag a GDPR-ban foglalt szabályok alkalmazásának további pontosítása, nem pedig az azoktól való eltérés.

36 Másrészt a GDPR 16. cikkében kimondott helyesbítéséhez való jog csak az e rendelet (73) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 23. cikkében szereplő feltételek mellett korlátozható. A tagállam tehát belső jogalkotási intézkedések útján többek között korlátozásokat írhat elő e jogra vonatkozóan az általános közérdeket szolgáló nyilvántartásokban szereplő személyes adatokat illetően. Ugyanakkor a jelen ügyben, amint arra a főtanácsnok az indítványának 44. pontjában lényegében rámutatott, a Bíróság rendelkezésére álló iratokból nem tűnik ki, hogy a magyar jogalkotó a GDPR 23. cikkében foglalt feltételek tiszteletben tartásával korlátozta volna az említett helyesbítési jog terjedelmét, sem pedig az, hogy a menekültügyi hatóság a kért helyesbítés megtagadását ilyen jogszabályi korlátozásra való hivatkozással indokolta volna. A kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat függvényében úgy tűnik ugyanis, hogy e megtagadás nem a GDPR 23. cikke alapján elfogadott jogalkotási intézkedésen alapul, hanem azon a megfontoláson, hogy VP nem szolgáltatott bizonyítékot a nemi identitására vonatkozóan.

37 Mindenesetre a tagállam a helyesbítéshez való jog érvényesítésének megakadályozása érdekében nem hivatkozhat arra, hogy nemzeti jogában nem áll rendelkezésre a transzidentitás jogi elismerésére irányuló eljárás. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy noha az uniós jog nem érinti a tagállamoknak a személyek családi állapotával és az adott személy nemi identitásának jogi elismerésével kapcsolatos hatáskörét, e hatáskör gyakorlása során a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk az uniós jogot. Így az olyan nemzeti szabályozás, amely akadályozza, hogy – nemi identitása elismerésének hiányában – a transznemű személy teljesítse az uniós jog által védett jog, így a jelen esetben a Charta 8. cikkének (2) bekezdésében biztosított és a GDPR 16. cikkében konkretizált jog gyakorlásához szükséges valamely feltételt, főszabály szerint az uniós joggal összeegyeztethetetlen szabályozásnak tekintendő (lásd analógia útján: 2024. október 4-i Mirin ítélet, C-4/23, EU:C:2024:845, 53. és 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

38 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a GDPR 16. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az arra kötelezi a hatósági nyilvántartást kezelő nemzeti hatóságot, hogy helyesbítse a természetes személy nemi identitására vonatkozó személyes adatokat, amennyiben ezen adatok e rendelet 5. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében pontatlanok.

A második és a harmadik kérdésről

39 Második és harmadik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a GDPR 16. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a tagállamok a természetes személy nemi identitására vonatkozó, hatósági nyilvántartásban szereplő személyes adatok helyesbítéséhez való jog gyakorlását közigazgatási gyakorlat révén többek között nemváltó műtét elvégzésére vonatkozó bizonyítékok benyújtásától tehetik függővé.

40 Amint arra a főtanácsnok az indítványának 47. pontjában rámutatott, a GDPR 16. cikke nem pontosítja, hogy melyek azok a bizonyítékok, amelyeket az adatkezelő megkövetelhet azon személyes adatok pontatlanságának megállapítása érdekében, amelyek helyesbítését a természetes személy kéri.

41 Ebben az összefüggésben, noha az ezen adatok helyesbítését kérelmező érintett személy kötelezhető arra, hogy elegendő olyan releváns bizonyítékot terjesszen elő, amely az adott ügy körülményeire tekintettel e személytől az említett adatok pontatlanságának bizonyításához észszerűen megkövetelhető (lásd analógia útján: 2022. december 8-i Google [Állítólagosan pontatlan tartalomra mutató linkek törlése] ítélet, C-460/20, EU:C:2022:962, 68. és 72. pont), pontosítani kell, hogy – amint arra a jelen ítélet 36. pontja is emlékeztet – a tagállam csak a GDPR 23. cikkének tiszteletben tartása mellett korlátozhatja a helyesbítéshez való jog gyakorlását.

42 Márpedig a GDPR 23. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az adatkezelőre vagy adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog jogalkotási intézkedésekkel korlátozhatja az e rendelet 12–22. cikkében és 34. cikkében foglalt, valamint a 12–22. cikkében meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel összhangban lévő rendelkezései tekintetében az 5. cikkében foglalt jogok és kötelezettségek hatályát, azonban azzal a feltétellel, hogy a korlátozás tiszteletben tartja az alapvető jogok és szabadságok lényeges tartalmát, valamint az ugyanezen rendeletben felsorolt olyan célok védelméhez szükséges és arányos intézkedés egy demokratikus társadalomban, amelyek közé többek között az Unió vagy valamely tagállam egyéb fontos, általános közérdekű célkitűzései tartoznak. Amint az a jelen ítélet 36. pontjában megállapításra került, a

helyesbítéshez való jog a hatósági nyilvántartások kezelésével kapcsolatban általános közérdekű okokból, többek között e nyilvántartások megbízhatóságának és következetességének biztosítása érdekében korlátozható.

43 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy az érintett tagállam olyan közigazgatási gyakorlatot fogadott el, amely a transznemű személy nemi identitására vonatkozó, hatósági nyilvántartásban szereplő adatok helyesbítéséhez való jogának gyakorlását nemváltó műtét elvégzésére vonatkozó bizonyítékok benyújtásától teszi függővé. Az ilyen közigazgatási gyakorlat a helyesbítéshez való jog korlátozásához vezet, amelynek meg kell felelnie a GDPR 23. cikkében foglalt feltételeknek, amint arra a jelen ítélet előző két pontja emlékeztet.

44 Márpedig először is meg kell állapítani, hogy e közigazgatási gyakorlat nem felel meg annak a követelménynek, amely szerint tagállami jog csak jogalkotási intézkedésekkel korlátozhatja a GDPR 16. cikkében előírt jog hatályát. A kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat függvényében úgy tűnik ugyanis, hogy a magyar jog egyáltalán nem tartalmaz jogalkotási intézkedéseket a menekültügyi nyilvántartásba bejegyzett személyek nemi identitására vonatkozó adatok helyesbítése tekintetében alkalmazandó bizonyítási követelményekkel kapcsolatban.

45 Másodszor, az ilyen közigazgatási gyakorlat sérti a Charta által biztosított alapvető jogok lényeges tartalmát, és különösen a Charta 3. és 7. cikkében foglalt, a személyi sérthetetlenséghez való jog és a magánélet tiszteletben tartásához való jog lényeges tartalmát.

46 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 52. cikke (3) bekezdésének megfelelően a Charta 7. cikkében biztosított jogok tartalma és terjedelme azonos azokéval, amelyeket az EJEE biztosít; ez utóbbi rendelkezés jelenti a védelem minimális szintjét (lásd ebben az értelemben: 2024. október 4-i Mirin ítélet, C-4/23, EU:C:2024:845, 63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Márpedig az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az EJEE 8. cikke, amely megfelel a Charta 7. cikkének, a személy nemi identitását a magánélete alkotóelemeként és egyik legintimebb aspektusaként védi. Így e rendelkezés mindenki számára magában foglalja az annak meghatározásához való jogot, hogy emberi lényként melyek az identitását alkotó elemek, ami magában foglalja a transznemű személyeknek a személyes kiteljesedéshez, a fizikai és szellemi épséghez, valamint a nemi identitásuk tiszteletben tartásához és elismeréséhez való jogát. E 8. cikk e célból – azon negatív kötelezettségeken kívül, amelyek célja a transznemű személyeknek a hatóságok önkényes fellépésével szembeni védelme – pozitív kötelezettségeket ír elő az államok számára, ami a nemi identitáshoz való joguk hatékony tiszteletben tartását biztosító, hatékony és hozzáférhető eljárások bevezetésével jár. Ezenkívül e jog különös jelentőségére tekintettel az államok e területen csak korlátozott mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek (lásd ebben az értelemben: 2024. október 4-i Mirin ítélet, C-4/23, EU:C:2024:845, 64. és 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

48 Ebben az összefüggésben az Emberi Jogok Európai Bírósága többek között kimondta, hogy valamely transznemű személy nemi identitásának elismerése nem köthető azon feltételhez, hogy általa nem kívánt műtéti beavatkozásnak vesse alá magát (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2021. január 19., X és Y kontra Románia, CE:ECHR:2021:0119JUD000214516, 165. és 167. §, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

49 Végül harmadszor, az olyan közigazgatási gyakorlat, mint amelyről az alapügyben szó van, semmi esetre sem szükséges, és nem is arányos intézkedés az olyan hatósági nyilvántartás megbízhatóságának és következetességének biztosításához, mint a menekültügyi nyilvántartás, mivel az orvosi igazolás, beleértve az előzetes pszichológiai diagnózist, e tekintetben releváns és elegendő bizonyítéknak minősülhet (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2017. április 6., A. P., Garçon és Nicot kontra Franciaország, CE:ECHR:2017:0406JUD007988512, 139. és 142. §).

50 A fenti megfontolásokra tekintettel a második és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a GDPR 16. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a természetes személy nemi identitására vonatkozó, hatósági nyilvántartásban szereplő személyes adatok helyesbítéséhez való jog gyakorlása céljából e személy kötelezhető arra, hogy olyan releváns és elegendő bizonyítékot terjesszen elő, amely az említett személytől ezen adatok pontatlanságának megállapításához észszerűen megkövetelhető. A tagállamok azonban semmilyen körülmények között nem tehetik e jog gyakorlását – közigazgatási gyakorlat révén – nemváltó műtét elvégzésére vonatkozó bizonyítékok benyújtásától függővé.

A költségekről

51 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) 16. cikkét

a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezés arra kötelezi a hatósági nyilvántartást kezelő nemzeti hatóságot, hogy helyesbítse a természetes személy nemi identitására vonatkozó személyes adatokat, amennyiben ezen adatok e rendelet 5. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében pontatlanok.

2) A 2016/679 rendelet 16. cikkét

a következőképpen kell értelmezni:

a természetes személy nemi identitására vonatkozó, hatósági nyilvántartásban szereplő személyes adatok helyesbítéséhez való jog gyakorlása céljából e személy kötelezhető arra, hogy olyan releváns és elegendő bizonyítékot szolgáltasson, amely az említett személytől ezen adatok pontatlanságának megállapításához észszerűen megkövetelhető. A tagállamok azonban semmilyen körülmények között nem tehetik e jog gyakorlását – közigazgatási gyakorlat révén – nemváltó műtét elvégzésére vonatkozó bizonyítékok benyújtásától függővé.

Aláírások